

N:o 152.

Af Herr Hans Larsson: Om reserverande för Riksbankens egna ändamål af Bankens behållna vinst samt om inrättande af en filialafdelning under Riksbanken.

En fråga, som förevarit vid flera föregående riksdagar, utan att den kunnat vinna Riksdagens erkännande af dess stora vikt för landets finansiella utveckling, är den om bankovinstens användning för Riksbankens egna ändamål, i stället att, som skett, använda den till fyllande af andra statsbehof.

Riksbankens förmåga att gagna landets industri och jordbruk skulle i hög grad ökas, om dess grundfond förstärktes med Bankens årliga vinst, hvarigenom jemväl tillräckliga medel skulle förefinnas att inrätta filialafdelningar i landsorten, till fromma för den lånebehöfvande industriidkaren och jordbrukaren, som nu icke har annan utväg än att kasta sig i händerna på de här och hvar i landet befintliga "enskilda bankerna", hvilka äro inrättade endast till enskild vinning, som vanligen tillgodokommer några få på bekostnad af de öfriga.

Den, som är i behof af förlagskapital för något företag som ej hastigt nog kan påräkna afkastning, hvilket alltid är fallet med jordbruk, får dyrt erfara hvad det vill säga att vända sig till dessa penninganstalter, om han ens af dem kan få någon verklig eller varaktig hjälp.

Derigenom att Riksbanken, sålunda förstärkt, i någon vidsträcktare mån begagnade sin sedelutgifningsrätt, kunde den inrätta till en början en filialafdelning med lånerörelse till å lämplig ort, för exempel Sundsvall.

Till följd häraf föreslår jag vördsamt:

- 1:o) att Riksbankens odisponerade vinst, både den nu befintliga och den som hädanefter kan uppkomma, må, intill dess Riksdagen annorlunda beslutar, ensamt till Bankens egna ändamål användas.

2:o) att Riksdagen ville i underdånighet hos Kongl. Maj:t anhålla, att en filial-afdelning af Riksbanken inrättades å den ort Kongl. Maj:t efter Herrar Bankofullmäktiges hörande kunde finna lämpligast.

Anhållande jag om remiss häraf till Banko-Utskottet.

Stockholm den 29 Januari 1870.

Hans Larsson,
från Gefleborgs län.

N:o 153.

Af Herr Magnus Jönsson: Om upphörande af församlingens skyldighet att bygga och underhålla tiondelada åt sin kyrkoherde samt om förändradt sätt för utgörande af församlingens öfriga byggnadskyldigheter åt pastor.

Härförinnan har redan fråga varit om ändring i allmänna lagens stadganden angående prestgårdsbyggnad. Bland de så kallade sju laga husen, som socknemännen enligt 26 kap. 28 § Byggningsbalken äro pligtige att kyrkoherden färdiga antvarda, upptages äfven lada med två golf och loge "efter tertialtiondens storlek i församlingen", på sätt i Kongl. Resolutionen på allmänna besvär den 4 Aug. 1727 § 12 närmare beskrifves. Att kyrkoherde är skyldig att sjelf bygga och underhålla lada för prestgårdens behof, synes af Kongl. Resolutionen den 10 Aug. 1762. Numera utgöres ingen tertialtionde af församlingarne till följd af Kongl. Maj:ts nådiga Resolution af den 14 Juli 1862 angående allmänt ordnande af presterskapets inkomster. Följaktligen och då skyldigheten att bygga lada berodde på skyldigheten att utgöra tionde, bör det ena försvinna